

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА**  
**ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“**  
**КАТЕДРА „ФИНАНСИ“**

---

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.2024 г.)  
Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.)

**УТВЪРЖДАВАМ:**  
**Декан:**  
(доц. д-р Д. Георгиева)

**У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А**

**ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ВЪВЕДЕНИЕ ВЪВ ФИНАНСИТЕ“**

**ЗА СПЕЦ:** Всички специалности без специалностите от ПН „Информатика и компютърни науки“; ОКС „магистър“ – задочно обучение

**КУРС НА ОБУЧЕНИЕ:** 5 за ДНДО и СПН

**СЕМЕСТЪР:** 10 за ДНДО и СПН

**ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ:** 360 ч.; в т.ч. аудиторна 30 ч.

**КРЕДИТИ:** 12

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН**

| <i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>                                   | <i>ОБЩО (часове)</i> |
|-------------------------------------------------------------|----------------------|
| АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:                                          |                      |
| т.ч.                                                        |                      |
| • ЛЕКЦИИ                                                    | 15                   |
| • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/<br>лабораторни упражнения) | 15                   |
| ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ                                      | 330                  |

Изготвили програмата:

1. ....  
(доц. д-р Димитър Рафаилов)
2. ....  
(доц. д-р Стоян Киров)

Ръководител катедра: .....  
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

## **I. АНОТАЦИЯ**

*Цел на дисциплината: Целта на дисциплината е да осигури на студентите базисни знания и умения в областта на финансите като интегрална дисциплина, включително за: функционирането на финансовата система; методите на управление и вземане на финансови решения на фирмено ниво; управлението на публичните финанси.*

*Знание и разбиране: В резултат на обучението по дисциплината студентите придобиват знания за:*

- базисните принципи на функциониране на финансовите пазари и финансовите институции, включително банките, инвестиционните фондове, застрахователните дружества и пенсионни фондове;*
- основните финансови инструменти (акции, облигации и др.) и тяхното приложение и оценка;*
- времевата стойност на парите и нейното приложение като основна концепция във финансите;*
- управлението на фирмените финанси чрез решенията за инвестиране и финансиране;*
- необходимостта, ролята, организацията и резултатите от дейността на публичния сектор в пазарната икономика.*

*Приложение на знанията и уменията: Получените знания и умения имат практическо приложение в много широк кръг области, като са необходими за работата на всеки икономист. Те дават основните концепции, чрез които мениджърите и служителите във фирмите, финансовите и държавните институции, могат да оценяват финансовите ефекти от взетите решения и по този начин да управляват по-ефективно икономическите процеси.*

*Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения: Обучението по дисциплината е основа за придобиване на допълнителни специализирани знания и умения във отделните области на финансите като корпоративни финанси, банково дело, финансови пазари и инвестиции, международни финанси и публични финанси.*

*Придобиване на ключови компетентности: При обучението по дисциплината по-важните компетентности, които студентите придобиват са: предприемачески компетентности (получаване на финансова грамотност, необходима за управление на икономическите дейности; формиране на управленски умения на базата на способности да се анализират, планират и прогнозираят финансови процеси на микро и макро равнище); математически компетентности (познаване и прилагане на различни математически финансови формули и модели и решаване на различни приложни задачи за формулиране на оптимални решения).*

## **II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ**

| <b>№.<br/>по<br/>ред</b>                       | <b>НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ</b>     |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <b>ЧАСТ I. ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ И ИНСТИТУЦИИ</b>   |                                               |
| <b>Тема 1. Въведение във финансовия сектор</b> |                                               |
| 1.1                                            | Реален и финансов сектор на икономиката       |
| 1.2                                            | Структура на финансовата система              |
| 1.3                                            | Типология на финансовите пазари               |
| 1.4                                            | Видове финансови посредници                   |
| 1.5                                            | Тенденции в развитието на финансовите системи |

|                                                   |                                                               |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| <b>Тема 2. Банки и банково обслужване</b>         |                                                               |
| 2.1                                               | Обща представа за банковото предприятие                       |
| 2.2                                               | Специфика на банковите услуги                                 |
| 2.3                                               | Основни бизнес сфери на банкиране                             |
| <b>Тема 3. Договорноспестовни институции</b>      |                                                               |
| 3.1                                               | Характерология на договорноспестовните институции             |
| 3.2                                               | Застраховане и застрахователни компании                       |
| 3.3                                               | Пенсионна система и фондове                                   |
| <b>ЧАСТ II. КОРПОРАТИВНИ ФИНАНСИ</b>              |                                                               |
| <b>Тема 4. Времева стойност на парите</b>         |                                                               |
| 4.1                                               | Времевата стойност като основен принцип във финансите         |
| 4.2                                               | Бъдеща и настояща стойност на парите                          |
| 4.3                                               | Оценяване на поредица от парични потоци                       |
| 4.4                                               | Оценяване на анюитети                                         |
| 4.5                                               | Погашения по заеми                                            |
| <b>Тема 5. Капиталово бюджетиране</b>             |                                                               |
| 5.1                                               | Базова терминология, фази и мотиви                            |
| 5.2                                               | Формиране на паричните потоци                                 |
| 5.3                                               | Техники за анализ и оценка на инвестиционни проекти           |
| <b>Тема 6. Дългосрочно финансиране на фирмата</b> |                                                               |
| 6.1                                               | Финансиране на корпорацията чрез акции                        |
| 6.2                                               | Корпоративни облигации – алтернатива на банковото кредитиране |
| 6.3                                               | Лизинг                                                        |
| <b>ЧАСТ III. ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ</b>                 |                                                               |
| <b>Тема 7. Въведение в публичните финанси</b>     |                                                               |
| 7.1                                               | Еволюция и функции на публичните финанси                      |
| 7.2                                               | Икономическа необходимост от държавата                        |
| 7.3                                               | Публично стопанство и публични блага                          |
| 7.4                                               | Държавен бюджет                                               |
| <b>Тема 8. Данъчно облагане</b>                   |                                                               |
| 8.1                                               | Теоретични основи на данъчното облагане                       |
| 8.2                                               | Класификация и характеристики на данъците                     |
| 8.3                                               | Алтернативи на данъчното облагане                             |
| 8.4                                               | Данъчна система на България                                   |
| <b>Тема 9. Държавни (публични) разходи</b>        |                                                               |
| 9.1                                               | Теоретични основи на държавните разходи                       |
| 9.2                                               | Причини за дългосрочния ръст на държавната активност          |
| 9.3                                               | Класификация и характеристика на държавните разходи           |
| 9.4                                               | Характеристика на избрани държавни разходи                    |

### **III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ**

| №. по ред                                | ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА <sup>1</sup> | Брой     | ИАЗ ч.     |
|------------------------------------------|--------------------------------------|----------|------------|
| <b>1.</b>                                | <b>Семестриално оценяване</b>        |          |            |
| 1.1.                                     | Казус                                | 1        | 85         |
| 1.2.                                     | Задание                              | 1        | 75         |
| 1.3.                                     | Междинен тест                        | 1        | 40         |
| <b>Общо за семестриалното оценяване:</b> |                                      | <b>3</b> | <b>200</b> |
| <b>2.</b>                                | <b>Сесийно оценяване</b>             |          |            |
| 2.1.                                     | Изпит (тест)                         | 1        | 130        |
| <b>Общо за сесийното оценяване:</b>      |                                      | <b>1</b> | <b>130</b> |
| <b>Общо за всички форми на контрол:</b>  |                                      | <b>4</b> | <b>330</b> |

### **IV. ЛИТЕРАТУРА**

#### **ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Вачков, Ст. и др. Въведение във финансите. 2-ро изд., Варна: Наука и икономика, 2022.
2. Благойчева, Хр. и др. Въведение във финансите (учебно помагало). Варна: Наука и икономика, 2022.

#### **ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Вачков, Ст. и др. Решения в корпоративните финанси. 2. изд., Варна: Е-Литера Софт, 2016.
2. Димитрова, Р. и др. Въведение във финансите. София: НБУ, 2019.
3. Мутафов, Кр. Учебник по управление на публичните финанси. Пловдив: Унив. изд. „Паисий Хилендарски“, 2023.
4. Рафаилов, Д. и др. Финансовата инфраструктура – състояние, проблеми, иновационен потенциал. Варна: Наука и икономика, 2020.
5. Рафаилов, Д. Ст. Киров, Ат. Камеларов. Финансови формули и таблици. 5-то изд. Варна: ИК Р.И.С, 2018.
6. Христов, М. Публични финанси: учебно помагало. София: ВУЗФ, 2022.
7. Brealey, R., S. Myers, F. Allen, A. Edmans. Principles of Corporate Finance. 14 ed., McGraw-Hill, 2023.
8. Gruber, J. Public Finance and Public Policy. 7 ed., Worth Publishers, 2022.
9. Ross, S., R. Westerfield, B. Jordan. Fundamentals of Corporate Finance. 13th ed., McGraw-Hill, 2021.

Април 2024 г.

---

<sup>1</sup> При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.